Luonnonvarakeskus

Asiantuntijalausunto

16.10.2019

Asia: Asiantuntijapyyntö / Valtion vuoden 2020 talousarvio sekä vuosia 2020-2023 koskeva julkisen talouden suunnitelma

Dnro: 2270/00 00 02 00/2019

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijalausunnon esittäjä: *Professori Jussi Uusivuori*

Luken asiantuntijalausunto

Suomen keskeisimpiä kilpailutekijöitä ovat tieto, osaaminen ja luovuus. Tieteelle ja tutkimukselle asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mukaisesti tieteen taso ja vaikuttavuus paranevat ja tutkimus-, innovaatio- ja kehittämisedellytykset vahvistuvat.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen osuus Suomen bruttokansantuotteesta on kuitenkin laskenut siten, että kun se vuonna 2009 oli 3,75 %, oli se vuonna 2014 3,17 %, ja vuonna 2018 enää 2,70 % bkt:stä. Niinpä valtion tämän vuoden talousarviossa todetaankin, että Suomen suhteellinen asema osaamisyhteiskuntana on heikentynyt, ja Suomen tiede on jäämässä jälkeen kilpailijamaistaan.

Metsäsektorin osalta tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tärkeäksi tavoitteeksi on asetettava jalostusarvon nostaminen. Metsäsektorin tuottaman arvonlisän kehitys on ollut pitkään epätyydyttävä. Alkutuotantoon kuuluvan metsätalouden tuoma bkt-osuus on nyt koko metsäsektorin arvonlisästä samaa luokkaa kuin 1970- ja 80-luvuilla. Kehitystä on vetänyt massa- ja paperiteollisuuden osuuden lasku, kun sellun tuotannon osuus kokonaistuotannosta on lisääntynyt, ja vastaavasti paperituotteiden osuus on supistunut.

Toinen keskeinen tutkimusresurssien kohdentamistarve metsäsektorin osalta kohdistuu ilmastonmuutokseen ja ilmastopolitiikkaan. Vuosia 2020-2023 koskevan julkisen talouden suunnitelman mukaan maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaan ohjataan merkittäviä lisäresursseja, mm. peltorakenteen kehittämistä ja biokaasutuotantoa tukemalla. Tutkimustulosten mukaan (https://tietokayttoon.fi/julkaisu?pubid=30401) tehokas ohjauskeino maankäytön kasvihuonepäästöjen supistamiseksi on metsänraivausta hillitsevän raivausmaksun käyttöönotto. Sen edullisuus myös valtiontaloudelle on ilmeinen.